

Nr 344.

Av herr **Andersson** i Stockholm **m. fl.**, *angående den av 1928 års riksdag begärda utredningen rörande ändringar i lagen om allmän pensionsförsäkring.*

Riksdagen år 1928 beslöt att utredning angående ändringar i lagen om allmän pensionsförsäkring skulle verkställas. Sådan utredning har sedan dess blivit igångsatt. På grund av att de pensionsbelopp, som utgå till pensionstagare, äro allt för ringa för att nämnvärt bidra till täckande av pensionstagarnas levnadskostnader, är ett påskyndande av denna utredning synnerligen av behovet påkallat.

De maximigränser för inkomst, som äro föreskrivna i § 6 av nämnda lag, äro så lågt satta, att de icke räcka ens till den nödortftigaste försörjning. Först då den sammanlagda inkomsten uppgår till belopp, vilka äro tillräckliga till täckande av kostnaderna för normal försörjning, bör det ifrågakomma minskning av de pensionsbelopp, som eljest utgå. Även med hänsyn därtill bör den pågående utredningen påskyndas.

Därtill kommer administrationskostnaderna för den nuvarande organisationsapparaten. Det finnes alla skäl att ifrågasätta behovet av t. ex. en generaldirektör i pensionsstyrelsen för prövning av huruvida en fattig änka kan på skurning eller annat arbete tjäna 50 eller 100 kronor om året. Detta senare som exempel på det slag av ärenden, som väl oftast är att pröva i pensionsstyrelsen. De kunskaper, som finnas hos en man i generaldirektörs tjänsteställning, äro i regel av det slag, att de knappast äro underlag för bedömning av sådana spörsmål som det ovanstående. Folkpensioneringens uppgift borde vara att ekonomiskt stödja dem, som på grund av ålder eller sjukdom icke hava möjlighet att själva skaffa erforderliga medel till sin försörjning. Med hänsyn till dessa pensionsförsäkringens uppgifter ligger det särdeles nära till hands, att det hela organiseras på ett billigare och så att säga mera folkligt sätt.

För budgetåret 1928—1929 torde de administrativa utgifterna för pensionsförsäkringen belöpa sig till följande:

Löner:

Avlöningar å ordinarie stat	559,020: 48	
Vikariatsersättningar å d:o	71,353: 62	
Avlöningar å extra stat	393,333: 17	
Dyrtidstillägg	168,098: 14	1,191,805: 41
		Transport 1,191,805: 41

		Transport	1,191,805: 41
<i>Övriga förvaltningskostnader:</i>			
Resekostnadsersättning	2,982: 65		
Städning, värme och belysning	31,119: 77		
Skrivmaterialier, telefon, böcker m. m.	21,581: 58		
Tryckningskostnader	51,572: 25		
Inköp av inventarier	8,694: 52		
Diverse	11,768: 28		127,719: 05
<i>Ombudsomkostnader:</i>			
Ersättning åt ombud	89,266: 11		
Resekostnadsers. åt d:o c:a	140,000: —		229,266: 11
Ersättning till postverket för dess bestyr med pensionsutbetalningar			227,184: 14
Ersättning till häradsskrivarna för upprättandet av förteckningar enligt 14 § pensionsf.-lagen	c:a		52,000: —
Kommunernas omkostnader för pensionsnämnderna samt uppbörden av pensionsavgifterna torde kunna beräknas till c:a			750,000: —
Till pensionsstyrelsens förvaltningskostnader torde böra läggas beräknad hyra för ämbetslokaler i statsverkets fastighet			
Beräknat belopp			70,000: —
		Summa omkostnader	2,647,974: 71

En betydande del av denna byråkratiska apparat, som kostar omkring 2.5 miljoner, arbetar huvudsakligen på att giva pensionstagarna så litet som möjligt. De allmänna ombuden, som övervaka pensionsstyrelsernas verksamhet, kosta omkring 230,000 kronor på ett år. Om denna summa har en byråchef i pensionsstyrelsen yttrat till Sv. Morgonbladet, att den är ringa i förhållande till den stora nytta och de »betydande besparingar» som deras verksamhet medför. Dessa »besparingar» göras tydligen på det sättet, att de föreslå nedsättningar och indragningar av pensioner för åldringarna. Man kan med tanke därpå icke undgå den uppfattningen, att om de 230,000 kronor, som i runt tal gå till omkostnader för dessa ombud, kommo de behövande pensionstagarna till godo, skulle det vara betydligt bättre använda penningar. De allmänna ombuden hava även efter den ordning som praktiseras att föreslå kandidater till ordförandeposterna i pensionsnämnderna. Det har därvid endast under förra året inträffat ett par fall, där ordförande avsatts utan att orsaken därtill varit känd. Enligt den ovan nämnda tidningen blev en pensionsnämndsordförande i norra Skåne utan vidare avsatt från sin befattning. Beträffande en pensionsnämndsordförande i Stockholm föreslogs ombyte, emedan denne enligt allmänna ombudets mening för mycket skulle hava tillmötesgått de fattiga. Här blev historien

känd, innan Överståthållareämbetet beslöt om tillsättandet, vilket medförde, att ombyte på denna post ej skedde. Även där hade säkerligen eljest i »besparingssyfte» ändring genomförts.

Dessa förhållanden aktualiserar frågan om att, bland annat i besparingssyfte, avskaffa de allmänna ombuden samt ändra sättet för tillsättande av pensionsnämndernas ordförande, så att dessa komma att väljas av det kommunala organ, som väljer respektive pensionsnämnd.

Med hänvisning till vad här anförts hemställes därför,

att riksdagen i skrivelse till regeringen må hemställa, *dels* att den av 1928 års riksdag beslutade pensionsutredningen må så påskyndas, att förslag i ärendet kan föreläggas 1931 års riksdag, *dels ock* att därvid frågan om höjning av tilläggs pensionen, inkomstgränsen, som utgör villkor för erhållande av tilläggs pension, frågan om avskaffande av de allmänna ombuden, ändring av sättet för tillsättande av pensionsnämndernas ordförande, liksom ock frågan om åtgärders vidtagande i syfte att nedbringa kostnaderna för pensionsförsäkringsväsendets administration, må tagas under allvarligt övervägande.

Stockholm den 21 januari 1930.

Aug. Spångberg.

Oscar Öhman.

Nils Flyg.

Verner Karlsson.

J. P. Dahlén.

Edoff Andersson.

Viktor Herou.

Karl Kilbom.
